

Mlada Korojka

MESEČNA MLADINSKA PRILOGA »SLOVENSKEGA VESTNIKA« — CELOVEC, V SREDO 22. DECEMBRA 1948 — LETNIK III. ŠTEVILKA 11 (29)

Pozimi bomo delo poglobiti

Velike so bile naloge slovenske mladine na Koroškem v preteklem poletju in jeseni. Toda kljub težkemu domačemu delu je naša mladina bila kos skoraj vsem nalogam, ki so bile pred njo postavljene. Brez dvoma, uspehi bi lahko bili še večji, upoštevati pa moramo, da je poletno in jesensko delo na kmetih, kjer je zaposlen največji del naše mladine, včasih vendarle oviralo naše mladinske organizacije in funkcionarje na terenu pri doslednem in točnem izvrševanju zadanih nalog. V zimskem času, ki je sedaj pred nami, bomo imeli nedvomno mnogo več možnosti za delo kot smo jih imeli v poletju. Zato bomo s še večjo energijo in načrtno šli na delo na vseh področjih mladinskega udejstvovanja. Prosti čas, ki ga nudijo dolgi zimski večeri, bomo morali znati popolnoma izkoristiti, kajti v zimskem času bo treba izvršiti mnogo dela. Treba bo, da ravno v tem času poživimo mladinsko organizacijo in dvignemo njeno politično in organizacijsko raven. Ker nam današnje reakcionarne avstrijske oblasti še vedno odrekajo šole v materinem jeziku in naprednem duhu, bo ena naših glavnih nalog učenje. Saj so veliki voditelji vseh naprednih gibanj v svetu vedno spet poudarjali: Mladina uči se, uči se in še enkrat uči se! Sledeč tem navodilom bomo s svojimi lastnimi silami poskrbeli za to, da nikomur in nikdar ne bo več uspelo raznarodovati našo mladino in ji vcepljati sovraštvo do katerega koli drugega naroda. Sami se bomo učili brezmejne ljubezni do svojega lastnega naroda, ker bomo samo na tej osnovi znali ceniti tudi druge narode in njihove pravice. Zato se bomo zbirali na večernih sestankih, na katerih se bomo lahko politično in strokovno usposabljali za naše vsakdanje delo in borbo. Znanja željni bomo posečali ljudske univerze, ki jih bo organizirala in izvedla Slovenska prosvetna zveza. Posluževali se bomo naših knjižnic, ki nam nudijo mnogo lepih in vzgojnih knjig prav tako Vestnika in našega mladinskega lista »Mlade Koroške«. Izobrazba in znanje, bodisi na tem ali onem področju je najmočnejše orodje slehernega delovnega človeka, zlasti pa slehernega mladca, je orodje, ki ga nam nihče ne more izbiti iz rok.

Predobro vemo, da bi nas tuja in domača reakcija rada vzgojila v hlapce, da bi ji ponižno služili za njihove nazadnjaške in protiljudske namene. Toda na nas in posebno na naših mladinskih funkcionarjih je ležeče, da jim pokažemo, kako neizmerno se v tem svojem prizadevanju motijo prav v slovenski mladini na Koroškem. Prav dobro so nam še v spominu vsi podli zločini, ki so jih storili fašistični divjaki nad našim narodom in nad nami. Mladina Slovenske Koroške, ki je prekaljena v borbi za svojo nacionalno in socialno svobodo, noče več kriviti svojih hrbtov, ker ve, da je njena pot pravilna in njena borba pravična. Zato danes budno stoji na straži in se bo vztrajno borila proti temu, da bi jo še kdaj koli izkoriščala veleposestniška in bogataška gospoda.

V našem delu in v naši borbi se moramo predvsem zavedati, da ne gre za danes ali jutri, marveč gre za bodočnost našega naroda. Da pa bomo bolj sposobni izvrševati težke, toda častne naloge, ki jih pred nas postavlja tako naš slovenski narod na Koroškem, kot vse demokratične sile in celotno napredno gibanje v svetu, moramo v prvi vrsti vzbuditi in gojiti narodno zavest pri vseh slojih naše delovne mladine. Lenin sam pravi, da »samo na zdravi narodni podlagi je mogoče graditi močno napredno idejo.«

Naša narodno osvobodilna borba, ki smo jo z orožjem v roki končali že pred več kot tremi leti, ki pa moramo spričo spremenjenih pogojev nadaljevati z vsemi demokratičnimi sredstvi, je vsekakor močan činitelj v svetovnem naprednem gibanju, v svetovnem taboru demokracije in miru, kateremu na čelu stoji Sovjetska Zveza, naša matična država FLR Jugoslavija in ostale ljudske demokracije. V skupno borbo z vsemi naprednimi silami

V narodno-osvobodilni borbi smo dokazali svojo zrelost

Varnostni direktor Stossier ponovno zavrnil vlogo ZMSK

Kakor je v eni izmed svojih zadnjih števil poročal že »Slovenski vestnik«, je Zveza mladine za Slovensko Koroško takoj po svojem pokrajinskem plenumu v novembru t. l. poslala Varnostni direkciji za Koroško v slovenskem jeziku pisano vlogo, ki vsebuje obvestilo o mladinskem plenumu, kakor to zahteva društveni zakon. Varnostna direkcija pa je Pokrajinskemu odboru Zveze mladine to vlogo vrnila s pripombo, »... da je na osnovi določb zveznega ustavnega zakona pravila treba vložiti v nemškem jeziku... Zaradi tega Varnostna direkcija »ni

smatrala za potrebno«, da bi vlogo Zveze mladine upoštevala.

Na to šovinistično zadržanje Varnostne direkcije za Koroško je slovenska mladina odgovorila s pismom, v katerem z ogorčenjem ugotavlja, da to ravnanje Varnostne direkcije ponovno dokazuje teptanje najprimitivnejših nacionalnih in demokratičnih pravic koroških Slovencev in postavlja na laž vsa svetohlinska in hinavska zatrevanja avstrijskih zastopnikov na mednarodnih konferencah o »popolni enakopravnosti« slovenskega naroda na Koroškem. Razkrinkali pa so se tudi zastop-

niki koroške deželne vlade, ki ob vsaki priložnosti skušajo preslepiti svetovno javnost z lažnim govoricenjem o svobodščinah in pravicah koroških Slovencev. Zveza mladine za Slovensko Koroško poudarja, da je svoboda jezika osnovna pravica slehernega naroda in da se bo za to osnovno pravico odločno borila vse do tlej, dokler tudi Varnostna direkcija za Koroško ne bo priznala slovenskega jezika kot enakopravnega nemškemu.

Hkrati s tem protestom je Pokrajinski odbor Zveze mladine Varnostni direkciji vrnil tudi prvotno poslano vlogo s točnim nemškim prevodom v pričakovanju, da bo to Varnostni direkciji zadostovalo. Vendar pa Varnostna direkcija tudi tega ni priznala in je Pokrajinskemu odboru ZM vrnila tudi to drugo vlogo z nemškim prevodom, sklicujoč se na to, da more reševati samo v nemškem jeziku pisano vlogo. Ta ukrep pa še bolj osvetljuje zakrknjeno sovražnost Varnostne direkcije napram slovenski mladini in slovenskemu ljudstvu na Koroškem.

Poleg tega je varnostni direktor polkovnik Stossier smatral za potrebno, da v odgovoru na protest Zveze mladine za Slovensko Koroško slovenske mladince psuje kot »nezrelo mladino«. Očitno vidi bivši Hitlerjev oficir nezrelost slovenskih mladincev v tem, da so že v času, ko je on še zvesto služil nacističnim zločincem, na Slovenskem Koroškem kot partizani vodili junaško borbo proti fašizmu za svojo in svobodo svojega naroda.

podrobne uspehe svoje velike delovne zmage.

Z izpolnitvijo letošnjega gradbenega plana je mladina postavila temelje za dela v naslednjih letih, ki bodo zelo obsežna. Letošnja delovna zmaga je mladino še bolj prekalila. Od 11. aprila 1948 do zaključka letošnjih del je delalo na ogromnem gradišču Novega Beograda 49.800 mladincev v 318 brigadah. 9023 mladincev in mladink je bilo razglašanih za udarnike, 12.877 pa je bilo pohvaljenih. 296 mladinskih delovnih brigad je bilo razglašanih za udarne. Poleg mladine je sodelovalo pri gradnji še 4000 uslužbencev, inženirjev in tehnikov, od katerih je bilo 250 razglašanih za udarnike, pohvaljenih pa 750.

Ogromen mladinski delovni kolektiv se je v skupnih naporih strnil v močno in jednako celoto ter dosegel sijajne uspehe. Letos so na gradišču Novega Beograda vgradili 36.140 m³ betona, izkopalni in nasuli 1.733.906 m³ zemlje in peska, sezidali 69.535 m² zidu, zgradili 128 hiš in 99 lesenih barak, položili 24.329 m normalnega tira in opravili še celo vrsto drugih del. Hkrati je mladina skrbela za svojo strokovno usposobljenost. 1982 mladincev in mladink je obiskovalo strokovne tečaje. Uspehi pri strokovnem usposabljanju so mladini omogočili, da je lažje in hitreje izpolnila svojo letošnjo gradbeno nalogo. Gradisce Novega Beograda je bilo obenem tudi veliko žarišče kulturnega in političnega dela mladine. Na gradišču se je naučilo pisati 3329 mladincev in mladink. Imeli so 3734 predavanj, ki jih je poslušalo 455.726 mladincev in mladink. Poleg 834 raznih prireditvev so imeli tudi 1446 filmskih predstav. Fizikulturno značko pa je osvojilo 1431 graditeljev.

318 mladinskih brigad in na tisoče strokovnih delavcev, tehnikov in inženirjev se je z vsemi silami borilo za izpolnitev letošnjega plana. V tej borbi so se mladinci naučili kako je treba delati za izpolnitev nalog pri izgradnji socializma in kako je treba ljubiti socialistično domovino. Letošnje izkušnje jim bodo dragocena pobuda za še večje uspehe pri graditvi novega glavnega mesta socialistične Jugoslavije.

Jugoslovanska mladina je slavila novo veliko zmago

V nedeljo, dne 5. decembra t. l. so pred poslopjem predsedstva vlade na gradišču Novega Beograda proslavili graditelji izpolnitev letošnjega plana in hkrati zaključek letošnjih del. V borbi za izpolnitev letošnjega gradbenega plana so mladinske brigade že spočetka razvile močno tekmovanje, ki je doseglo svoj višek med tekmovanjem za V. kongres KPJ, ko je ves ta delovni kolektiv izpolnil takratni mesečni plan s 111 odstotki. Graditev Novega Beograda po zamisli maršala Tita smatra vsa jugoslovanska mladina za svojo najvišjo čast ter je zategadelj pri tem delu še prav posebno dvignila delovni polet, tako da je bil letošnji plan izpolnjen 29 dni pred določenim rokom.

Svečanega zaključka letošnjih gradbenih del in proslave v čast izpolnjenega plana sta se udeležila člana CK KPJ V. Krstulovič in R. Dugonjič, ministra zvezne vlade Vlada Zečević in Frane Frol, člana centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije Jozo Bačić in Stojan Bjelajev, predstavniki mesta Beograda, člani glavnega štaba mladinskih brigad in glavne direkcije gradbenega podjetja »Novi Beograd«. Prostor pred slavnostno okrašeno tribuno pa so napolnile številne mladinske

delovne brigade z brigadnimi zastavami. Zaradi sijajno izpolnjenega letošnjega plana je bila mladina nenavadno razgibana ter je pričakala svečano proslavitev s prepevanjem udarnih pesmi in dolgotrajnim in viharnim vzklikanjem »Tito-Partija.« Mi smo Titovi — Tito je naš. »Mladina gradi socializem«. Na proslavi je med drugim govoril tudi minister zvezne vlade Vlada Zečević, ki je navdušenim graditeljem sporočil pozdrave vlade maršala Tita in vseh članov vlade ter čestital graditeljem k njihovi sijajni delovni zmagi.

Član centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije Jozo Bačić pa je v svojem govoru poudaril: »Naša mladina, ki se je naučila rušiti stara pojmovanja o normah in delu, je izšla tudi tokrat kot zmagovalec. Premagala je vse tehnične težave, potolkla vse dvomljivce in starokopitneže, porušila postavljene norme in 29 dni pred rokom izpolnila letošnjo nalogo. Mladina Jugoslavije lahko dosega velike uspehe v zgraditvi države zato, ker jo vzgajata KPJ in tovariš Tito.«

S proslave so mladinske brigade poslale Centralnemu komiteju KPJ in maršalu Titu obširno brzojavko v kateri sporočajo

Združitev kongres ZKMJ in LMJ v Beogradu

Dne 15. t. m. se je v Beogradu pričel kongres Zveze komunistične mladine Jugoslavije in Ljudske mladine Jugoslavije. Po sklepu V. kongresa KPJ sta se na tem kongresu obe mladinski organizaciji zlili v eno, enotno organizacijo.

Ta sklep V. kongresa KPJ pomeni veliko priznanje vsej jugoslovanski mladini za njen prispevek v narodnoosvobodilni borbi in v graditvi socializma. Častno izpolnjene težke naloge, kot gradnje prog Brčko — Banovići, Šamac — Sarajevo, ceste »Bratstva in enotnosti« in mnoge druge dokazujejo visok socialistični patriotizem jugoslovanske mladine, njeno pripravljenost na najtežje napore za zgraditev socializma. Z združitvijo ZKMJ in LMJ bo stopilo mlad. gibanje v Jugoslaviji na novo, višjo organizacijsko in ideo-

pa moremo biti vključeni samo, če ta skupnost temelji na enakopravnosti in bratstvu vseh narodov. Za nas mladince in mladinke to pomeni, da moramo najprej skovati bratstvo v naših vrstah, da moramo zgraditi iskreno medsebojno tovarištvo in dvigniti zavest skupnosti. Šele, če bo ta zavest zakoreninjena v naši mladini, bomo smeli upati, da bo vsako delo in vsaka akcija, ki se je bomo oprijeli, uspešna. Takrat bomo lahko dali tudi odločen odgovor vsem tistim, ki danes morda še dvomijo v nas koroško slovensko mladino.

Da v vsej naši borbi in pri vsem našem delu nismo osamljeni, nam je porok naše članstvo v Svetovni zvezi demokratične mladine.

loško stopnjo. Družbena vloga mladine bo s tem porastla.

Kako globoko se je jugoslovanska mladina zavedala tega velikega dogodka — kongresa združitve — najbolj zgovorno dokazujejo uspehi predkongresnega tekmovanja. Na skupnih sestankih ZKMJ in LMJ je mladina skrbno proučevala sklepe V. kongresa Partije in naloge, ki jih je Partija naložila mladini. Nenehno izboljševanje načina ideološko politične vzgoje, veliki uspehi pri produkciji z novim socialističnim načinom dela in razvijanjem socialističnega tekmovanja izražajo priprave mladine na ta kongres, hkrati pa globoko predanost Partiji, ki je znala mladino Jugoslavije povesti do teh zmag in na pot v lepšo bodočnost mladega rodu.

Če smo si priborili s tem zaupanje v svetu, se moramo tudi v nadalje izkazati vredne tega zaupanja. Bratstvo in enotnost, ki ga kujemo v lastnih vrstah na osnovi narodne zavesti, moramo dnevno razširjevati in kovati bratstvo in enotnost med vso demokratično mladino sveta.

Kakor je danes vsak napredni delovni človek prepričan v zmago delovnega ljudstva nad svojimi zatiralci, tako moramo tudi mi slovenska mladina zaupati v lastne sile, ki jih nikdar ne smemo podcenjevati. Zaupati moramo v naše mladinske mmožice in iti z vso vnemo in ljubeznijo na delo in v borbo za velike in svetle cilje ki so pred nami. Tako, in samo tako bo sleherni naš korak spremljal uspeh.

Vida.

Božična pravljica

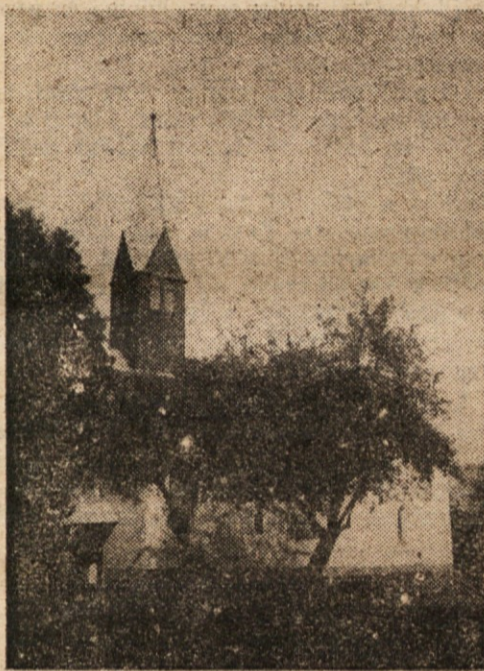
V deveti deželi je na božični večer umiral dober in moder kralj. Umiral je, pa ni mogel umreti. Gledal je v božično drevo na mizi in težke misli so mu rojile po glavi. Tri sinove ima, vsi trije so dobri in razumni. Vsi trije so hrabri junaki. Kateremu naj prepusti kraljestvo? Kateri je najvrednejši? Gleda kralj v lučke na

Kralj zadovoljno pokima s sivo glavo. Tisti hip že stopi drugi sin v sobo, se prikloni kralju in pripoveduje:

»Dragi oče in kralj! Storil sem, kakor si velel. Vse mesto sem prehodil. Nazadnje sem stopil še v gostilno. Tam so se ljudje prepirali. Še malo pa bi se stepili. Pa sem stopil mednje in jim dejal: »Mir z vami! Pojdite domov in ljubezen naj vlada med vami.« Ko so ljudje zvedeli, kdo sem, so dejali: »Ta je miroljuben. Če bo ta kralj, bomo vedno v miru živeli.«

Kralj zadovoljno pokima z glavo in pogleda proti vratom. Tam je že prestopil najmlajši sin prag. Ves je v zadregi, ko sede na posteljo k očetu in ga prosi:

»Odpusti mi oče in kralj! Nisem mogel med ljudi, kakor si velel, da pogledam,

Cerkvica v Lovankah

drevescu, gleda v angela, ki se ziblje vrh drevesca. Pa se mu zdi, da mu je angel vdahnil srečno misel. Skloni se na postelji in zašepeta:

»Naj pridejo moji sinovi k meni!«

Ministri in velikaši se umaknejo od postelje in trije sinovi stopijo h kraljevi postelji.

Stari kralj jih dolgo gleda, potem pa jim veli:

»Nocoj je božični večer. Stopite v mesto med ljudi in pogledajte, če je vse prav med njimi. Kjer ni prav, pa storite tako, da bo prav. Potem se vrnite in povejte. Najvrednejšemu prepustim kraljestvo!«

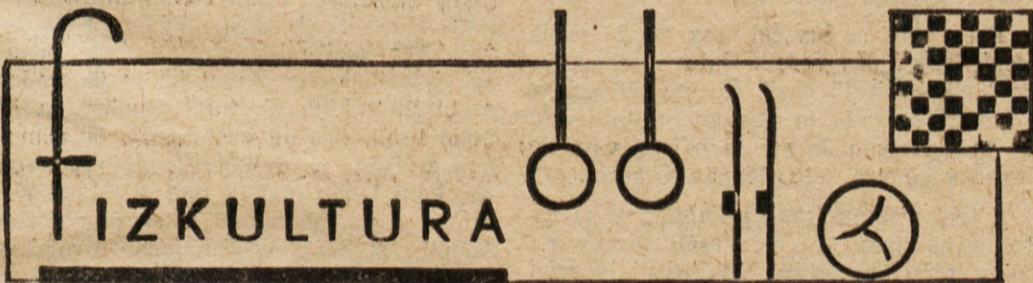
Bratje se poklonijo in odidejo. Ministri in velikaši pa se čudijo, a ne rečejo nič. Sedejo okrog božičnega drevesca. Tam čakajo, da se kraljeviči vrnejo.

Dolgo čakajo. Svečke na drevescu so skoraj dogorele, ko se vrne najstarejši kraljevič. Stopi pred očetovo posteljo in pove:

»Hodil sem po mestu in gledal skozi okna. Okna bogatih so bila razsvetljena, okna revežev pa ne. To se mi ni zdelo prav. Pa sem nakupil toliko božičnih drevesc in jih daroval revežem, da so sedaj vsa okna v mestu razsvetljena. Vsi so sedaj srečni in dobre volje. In ko so izvedeli, kdo sem, so dejali, da sem dober in blag.«

velikim trudom postavil leseno hišico, ki je imela le eno okno, vrata in peč. Po vsej vasi so ostale po bombardiranju le peč in dimniki. Črni, požgani so se rotili v nebo in Tilka jih ni marala ne pomladi, ne poleti in ne jeseni. Lepše, prijetejše je bilo v naravi: na paši, v gozdu, ko je hodila po gobe.

Pritisnila pa je zima. Prišel je Božič. Tilke ni mikalo več v vas, ne na pašnik. Stisnila se je k očrnelemu dimniku in mislila na očeta, ki ga je ljubila nad vse. Na sveti večer bi se bila skoraj zjokala, tako ji je bilo dolgčas po njem. Še bolj se je zavila v ostanek italijanskega šotorskega krila in gledala na kup mahu v kotu in na lesena pastirčka. Od lepih jaslic, ki jih je v danih časih izrezljal ded, sta ostala sama.

Prvi smučarji na Slovenskem

Kadar zapade o zimskih časih v visokem planinskem svetu debel sneg in pota tako zamete, da ne moreš nikamor, ker se vse vdira pa človek globoko ugreza: tedaj jemljejo ljudje majhne procke, pletene iz tankega šibja, nekatere pač tudi iz motvoza, ter si jih privezujejo na noge. Tako hodijo varno po snegu in se jim ni bati, da bi popustil; bodi sneg še tako mehak in mlad, te široke procke te drže, da ne ugrezneš. To je znamenita iznajdba.

Če pa je sneg zmrl in trd, si privezujejo železne dereze, ki jih imenujejo krampeže; ti imajo po šest ostrih konic. Prav tako uporabljajo krampeže tudi poleti, kadar morajo na strme skalnate panine, zakaj brez njih marsikje ni mogoče dalje. Poleg tega poznajo kmetje ponekod na Kranjskem, zlasti pri Turjaku in tam okoli, neki redek izum, kakršnega nisem videl še nikoli v nobeni deželi, namreč da se spuščajo pozimi, ko leži sneg po visokem hribovju z neverjetno naglico v dolino. V ta namen jemljejo po dve leseni deščici, četrta palca debeli, pol čevlja široki in približno pet čevljev dolgi. Sprendaj sta deščici ukrivljeni in navzgor zaviljeni. Na sredi je usnat jermen, da se

vtikajo noge vanj; na vsako nogo se pritrjuje po ena taka deščica. K temu ima kmet še čvrsto gorjačo v rokah; to si nastavi pod pazduho, pa se drži ob njo močno nazaj, da mu je za oporo in krnilo, in tako se driča. Lahko bi zapisal tudi smuka ali leti po najbolj strmih pobočju. Zakaj v tem ko stoji na deščicah in se prav trdno, da, z vso močjo naslanja na gorjačo, ko reže tako urno navzdol, da presega do malega vsako domišljijo in v hitrosti nič ne zaostaja za tistimi, ki se na Holandskem z drsalkami prepelavajo po ledu. Vsak trenutek se utegne izogniti vsemu, kar mu je na poti, bodi že drevo ali skala, bodi kaj drugega takega. Noben hrib mu ni prestrm, nobeden z drevjem tako porasel, da se ne bi mogel na ta način drkati po njem. Zakaj kjer koli mu stoji kaka ovira na poti povsod je kos svoj smuk po kačje kljukati in viju-gati. Če pa je pot povsem prosta, nezar-asla in brez opotike, se drvi lepo naravnost, in sicer venomer tako stoje navzad oprt ob gorjačo: te se drži možak s tolikšno silo in močjo, tako čvrsto in trdo, ko da bi ne imel nobenega uda in nobenega sklepa.

če je vse prav. Glej, na poti sem zagledal malega dečka v snegu na tleh. Ves premrzel je ležal tam. Ves dan je beračil pa se je utrudil in zaspal. Odnese sem ga v prvo hišo. Tam sem pomagal, da smo ga obudili k življenju. Ko si je opomogel, sem ga pripeljal v grad. Sedaj je spodaj med kuharji. Lačen je in ves sestradan. To je trajalo tako dolgo, da nisem mogel izvršiti, kar si od mene želel.«

»Hm,« odgovori kralj. »Pa kaj so rekli ljudje, ko so videli, kaj si storil?«

»Ljudje?« se čudi mladi kraljevič. »Kaj naj bi rekli? Saj niso vedeli, kdo sem!«

Tedaj se kralj skloni na postelji in pokaže na najmlajšega:

»Razglasite po vsem kraljestvu, da je ta, moj najmlajši, moj naslednik. On je najvrednejši!«

In je kralj legel in umrl.

Vsi ministri in velikaši so poklekli in moljili. Svečke na božičnem drevescu so ugašale, zunaj pa se je delala nova zarja.

TILKIN BOŽIČ

V vasi, ki so jo porušili grdi fašisti, je živela mati z edino hčerko Tilko. Očeta ni bilo doma. Boril se je za domovino in srečnejšo bodočnost v partizanski vojski in Tilka je bila ponosna, srečna in vesela, da je njen atek partizan. Preden je odšel, je na razvalinah stare domačije z

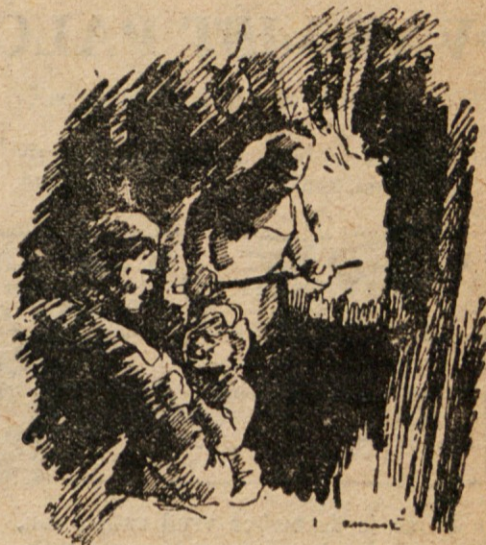
Nad vso pokrajino je legla noč. Zunaj je zavijala burja in potiskala sneg skozi špranje v steni. Drobni kosmiči so plesali celo v kotu, padali in se topili na mašu in pastirčkoma. Medli prameni iz razpok v peči so metali medlo svetlobo na zamisljen materin obraz.

Tedaj je nekdo potrkal. Tilko je presunilo kot vedno, kadar so nenadoma pridrveli Italijani ali Nemci. Vrata so se odprla in na pragu je stal oče. Materi je padlo od presenečenja in sreče poleno iz rok. Tilka je veselo in glasno vzklikala. Oče se je tiho nasmehnil, odložil puško, objel svoji ljubljenci in sedel za peč. Hčerka in mati s početka nista mogli do besede, potem pa sta mu radostni in zadovoljni pripovedovali, kar sta doživeli, ter ga obsipavali z vprašanji.

V kočici je postalo nenadoma topleje, svetleje... Pozno v noč je pripovedoval oče o krajih svoje domovine, kjer so ljudje že popolnoma svobodni. Pravil je, kako grade tam hiše, mostove, železnice in ceste. Tilka je poslušala, jedla orehe in jabolka, k jih je prinesel atek in večkrat vzkliknila:

»Srečna sem, da si prišel!«

Mati pa je dejala:

»Lep je letošnji Božič, še lepši bo prihodnji, ko bo vsa domovina svobodna, ko se bo vrnil oče za vedno in nam postavil lepši, večji dom!«

Tilki se je zdelo, da je plamen v peči vzplamtel višje in da sta se celo pastirčka v kotu nasmehnila.

Dete vprašuje

»Mamica moja, ti mi povej, ali bo prišel letos božiček? In če bo prišel, kaj bo prinesel? Ali nam jabolka, piškotov, orehov bo kaj natresel?«

Kaj meniš ti, mamica, to mi povej? »Seveda bo prišel k vsem otročičem, ki niso požrešni in samogoltni: prišel bo k tistim, ki so ubogljivi, ki so darežljivi in postrežljivi.

In kar bo prinesel in kar bo natresel, bo treba razpoloviti, med vojne sirote porazdeliti.

Sirote, veš, nimajo doma, nimajo mame niti očeta ne posteljice svoje ne ubovala ne pokrivaia

Zatorej: karkoli bo jabolka, piškotov, orehov

in drugih dobrot božiček prinesel, lepo boš razdelil na dvoje, pol vsega sirotam boš dal, in kar bo ostalo, bo tvoje!«

Modra Barbica dviga zaklad

Modra Barbica je bila velika čarovnica. Doma je bila pri Matičku v Podni v Rožu. Znala je čarati in ljudi zdraviti, a tudi dvigati zaklade. Njen dober in slab glas je šel tudi na Kranjsko. Kranjci so jo povabili na dom, da jim dvigne zaklad, ki je »gorel«. Barbica je šla na Kranjsko in ukazala, da ji prineso na kraj, kjer se je prikazovala lučka, belo novo rjuho. Povedala jim je, da je hvala Bogu

pogleda nazaj, dokler ga ona ne pokliče. Naredila je nekaj priklonov na vse kraje in pričela s čaranjem, potem pa dala ljudem znamenje, da naj beže. Kmetje so res bežali, Barbica pa je zavila rjuho z denarjem in jo pobrala domov preko Ljubelja.

Po daljšem času so prišli Kranjci do nje in jo dolžili goljufije. Barbica jih je ozmerjala in se zadržala nanje: »Kateri hudič pa je bil tako radoveden, da je nazaj pogledal? Zaklad je z vašim denarjem še globokeje pogreznjen in še jaz sem si komaj življenje rešila!« Kranjci so trdili, da nihče od njih ni pogledal nazaj, pa jim je Barbica zatrijevala, da je tistega itak že Hudič vzel in da bo vzel tudi njih, če se brž ne spravijo.

Perhta

Perhta pravijo v Rožu tudi Pehtrna, drugod tudi Pehtra baba. Ta se potika na večer pred Tremi kralji okoli hiš in jojmene, če dobi otroke v pest. Ko rogovili okoli hiše, pri tem hudo poka z bičem. V Rožu je Pehtrna belo oblečena, obličje ima pokrito, v rokah drži razbeljene pečne vile, na katerih je nasajena klobasa. Priden otrok more sneti to klobaso raz vil, poreden otrok pa se pri tem samo opeče.

Pehtrni se moraš kakor daieč mogoče ogniti, če sliši njeno pokanje. Ni varno je srečati. Svore v Selah je srečal to baba na razpotju in jo je oponašal, ko je vozila mimo in pokala. Pehtrna je zaradi tega zasadila Svorcu sekuro v koleno, da jo je moral potem sedem let nositi.

V Zilji ima Perhta žrlin¹ na hrbtu in pravijo:

Pehtra baba hodi zdaj, kjer otrok se najde kaj, bučne² v vampič³ z vilami, tih, k so zlo nasiteni.

¹ žrlin — koš.

² bučne — sune.

³ vampič — trebušček.

DVANAJST PALČKOV - MALČKOV STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Že december v svet hitl. Bratcem palčkom — malčkom govori:
 »Jaz pa žalost bom odgnal, malčke pridne bom obdaroval. Jaslice bom v kot po-

stavil, radost v hiše bom privabil. Bo svet pozabil, kar je slabega bilo.
 Tako, oj bratci moji, glejte, tako na svetu bo, ko vladal jaz bom nad zemljo:

In ko se je december vrnil zadnji dan, je Silvester sveti mož zazehal ves zaspan. Pomel si je oči in hitro vstal. Je zamrmlal:
 »Zdaj grem pa jaz tja doli med ljudi. Mi bodo vse povedali, če niste dobro vladali, oj, palčki — malčki vi!«

So palčki — malčki se prestrašili, se Silvestru na rokav obešali:
 »Kar letos napak smo napravili, pa bomo hletu vse popravili!«
 Se nasmeje sveti mož:
 »Že prav, že prav, zdaj spat se spravite, za delo v novem letu se pripravite!«

Živali, ki prespe zimo

Na vrtu sem imel prijatelja, s katerim sva si bila dobra. Poleti sem z njim delil marsikak dober grizljaj, a on mi je zato uničeval na vrtu miši in drugo golazen. Ta prijatelj je bil boter jež, ki se je bil spomladi naselil na mojem vrtu. V začetku se me je izogibal, pozneje pa mi je vedno priteknel nasproti in iztegoval svoj smrček, da ugotovi, če mu nisem česa prinesel.

najbližjemu potočku, se napije vode in mimogrede zgrabi kako miško, ki jo je povabilo vreme iz luknje. A to ni res, da bi jazbec pozimi sesal maščobo iz svojih tačk, kakor pravijo nekateri ljudje.

A nekega dne v pozni jeseni se ni zme-

nil zame. Preveč je bil zaposlen. Tekal je sem ter tja, nabiral listje in ga nosil v rov pod uto. Sklonil sem se in pogledal v rov. Tam si je ježek postlal mehko, gorko ležišče.

Tudi to ni res, da bi polh spal nepretrgoma sedem mesecev v letu. Če posije sonce v njegovo duplo, se tudi polh upa po zimi pokukati v svet in se navžiti svežega zraka. Tedaj pregleda ves svoj zaklad želodov in lešnikov, ki ga je jeseni skrnil po duplih in skalnatih luknjah v bližini svojega doma. Najé se do sitega in se nato vrne na svoje ležišče.

Zimsko spanje živali je nekako omrtvičenje telesa. Želodec neha delovati, čreva mirujejo, kri komaj še kroži in celo srce šibkeje bije.

Kam pa izginejo živali, ki nimajo tople krvi — kače, žabe, krastače, kuščarice? Te živali se zakopljejo čez zimo v luknje ali blato ter tam čakajo pomladi. Navadno se skrijejo v zemljo že septembra in pridejo spet na površje aprila.

Gliste, dolgi deževniki se jeseni združijo in zlezejo globoko v zemljo. Tam se zvijejo drug okrog drugega, v kupo po več desetih skupaj ter nepremično čakajo, da jih toplota zrvabi na svetlo. Ako pritise zelo hud mrz in zleze mrzal globlje v zemljo, se ogrci zarijejo v globlje plasti, a tudi krt se tedaj umakne v globlje rove ali pa si izkoplje nova lovišča.

Tudi nekatere ribe prespe zimo. Krap se pred zimo s polovico telesa zarije v blato in nepremično čaka pomladi.

Najbolj skrbno se pripravi za zimo polž. Skrben je in natančen. Najprej si

poišče pripravno ležišče pod listjem ali lesom. Nato se povleče v svojo hišico in pokrije vhod z apnasto steno, da miraz ne more do njega. Tako zavarovan čaka odhoda mrzle zime.

Seveda prespijo tudi zimo žuželke. A ne vse, kajti mnogo žuželk pobere že jesen. Čmrliji in ose razpuste jeseni svoja gnezda. Večina jih pomre, le nekatere močne samičke prežive zimo, da ustanove pomladi novo družino. Le-té se skrijejo v kako varno zavetje in čakajo konca mrzlih dni. Mravlje se ne razidejo, am-

pak ostanejo v mravljišču. Zapro prav skrbno vse dohode in ležejo spat. Spe trdno vso zimo in ne potrebujejo hrane kakor čebele, ki samo dremajo in se tu pa tam nasrkajo sladkega medu.

Dragi moji prijatelji!
 Kopico vaših pisem imam pred seboj in ne vem, kateremu bi najprej odgovoril. Res zelo me veseli, da mi tako pridno pišete. Iz vaših pisem tudi vidim, da se pridno učite slovenskega jezika, čeprav vam današnje šole na Koroškem ne nudijo te možnosti, v zadovoljni meri. Kar tako naprej, moji mladi prijatelji, in videli boste, da uspeh ne bo izostal. Saj imate lepe slovenske knjige, prebirajte jih pridno, kajti mnogo poučljivega in koristnega boste našli v njih za vaše nadaljnje življenje. Tudi »Mlada Koroška« vam nudi dosti lepega in poučljivega berila. Le pridno jo prebirajte! Ona naj vam bo nadomestilo za slovenske učne knjige, ki jih vam koroške šolske oblasti ne nudijo takšne, kakršne potrebujete kot zavedni slovenski pionirji in najmlajši borci za svobodo in enakopravnost svojega teptanega in zatiranega naroda.

Gotovo se veselite božičnih počitnic in zimskega časa, ko se boste sankali in smučali, kepali, delali snežene možičke itd. Zimski šport je lep in glejte, da se pri smučanju in sankanju ne boste samo zabavali, marveč se tudi učili. Izuriti se mo-

movini. — Piši nam še večkrat, piši o vašem delu, o vaših šolah, ker nas vse to zanima. Za danes pa bodi prisrčno pozdravljen!

Jerica Pipan, Kapla ob Dravi. Veseli me, da tako pridno delaš v pionirski organizaciji. Le pridno hodite na vaie in se učite, kajti čimveč bomo znali, tem lažje se nam bo godilo v našem življenju in tem bolj bomo kos našim sovražnikom, ki nam še vedno odrekajo naše najosnovnejše pravice.

Da pa ti Miklavž ničesar ni prinesel, je gotovo znak, da nisi bila pridna. Torej poboljšaj se, če ne, te bo tudi božiček pustil na cedilu.

Uganko o ptiču, ki ga z njegovo krasno obleko pozna vsa Evropa, sem rešil in jo bom v prihodnji številki priobčil. Večkrat pošlji kakšno uganko, da jo bom objavil v »Mladi Koroški«. Piši večkrat, saj ti verjamem, da pišeš sama, ne pa tvoja sestra. Pozdravljena!

Lolžka Černut, Zgornje Dobje. Le pridno prebiraj »Mlado Koroško«, ker iz nje se boš mnogo naučila. Res je, da so nam gestapovci pobrali med vojno mnogo lepih knjig in to ne samo Tebi, marveč tudi

KRIŽANKA
 Na saneh
 (Sestavil Konič Jože, IV. a. r., Bled)

I.

1	A			
2	B	O	R	
3	V	O	V	A
4	R	A	V	
5	A			

II.

1	B	O	R	
2	V	O	V	A
3	R	A	V	
4	A			

III.

1				
2				
3				

1. Navpično in vodoravno: 1 rokodelec; 2 kolonialno blago; 3 na jutranjem nebu.
 2. Navpično in vodoravno: 1 rokodelec; 2 iglasto drevo; 3 členonožec.
 3. Navpično in vodoravno: 1 moško ime; 2 del živali; 3 dve stvari.

rate v dobre smučarje, da boste pozneje na različnih tekmah lahko zastopali smučarje Slovenske Koroške.

Pred nami so božični prazniki, ki se jih vsak izmed nas veseli. Gotovo pričakujete lepih božičnih daril. Če ste bili pridni, se marljivo učili in ubogali svoje starše — in jaz upam da ste to bili — vam bo božiček gotovo nekaj lepega prinesel.

S tem pismom, moji prijatelji, se za letos poslavljam od Vas. Veseli me, da ste mi v tem letu pridno dopisovali in želeli bi, da to storite tudi v bodoče. Kakor razvidim iz številnih rešitev uganke »Grozd«, ki ste mi jih poslali, vas uganke zanimajo. Predvsem me pa veseli, da ste uganke vsi pravilno rešili, za kar imam pripravljene lepe nagrade, ki jih boste prejeli v prihodnjih dneh. Tudi v tej številki sem priobčil uganke — križanko — za vas, ki pa ni tako lahka, kakor je bila zadnja. Potruditi pa se morate, da boste tudi to pravilno rešili. Pričakujem čimprejšnje rešitve križanke in sicer v prav tako velikem številu, kakor pa uganke »Grozd«. Za najboljšo rešitve imam pripravljenih nekaj lepih nagrad. Torej potrudite se!

Vaših pisem imam toliko, da vsakemu posameznemu ne morem odgovoriti. Zato bom danes odgovoril samo nekaterim, ostalim pa pozneje. Ne bodite užaljeni.

Gačnik Oto, Retje — Trbovlje. Najbolj razveselilo me je pisemce, ker nam pišeš iz svobodne domovine. To najbolj zgovorno dokazuje, da so pionirji svobodne domovine — LR Slovenije — in pionirji danes še zatirane in za svojo svobodo se boreče Slovenske Koroške medsebojno najtesneje povezani in bodo to v skupni borbi tudi ostali, dokler tudi za koroške Slovence ne bo napočil dan rešitve in združitve z brati v skupni do-

drugim, predvsem našim prosvetnim društvom. To je bil velik kulturni zločin nad našim ljudstvom. Zato moramo danes tembolj ceniti slovensko knjigo in jo čuvati. Ker tako rada bereš, ti bom poslal nekaj lepih knjig. Čuvaj jih in jih vedno prebiraj, da jih tudi drugim, da jih bodo brali. Piši mi večkrat — piši o svojem življenju v izseljeniškem taborišču, kar bom lahko objavil tudi v »Mladi Koroški«, da se bodo tudi ostali pionirji seznanili o življenju naših najmlajših rojakov v najtežjih dneh naše zgodovine. Bodi mi toplo pozdravljena!

Tonček Danevšček, Rute — Podgorje. Uganko si pravilno rešil. Potrudi se, da boš rešil tudi križanko »Na saneh«, ki je objavljena v današnji številki. Prihodnjic pa mi piši kaj več. Pozdravljen!

Joško Pak, Plešivec — Kotmara ves. Ker si tako lepo rešil uganke, Ti bom poslal knjigo, ki si jo tako želiš. Upam, da ti bo koristila in da mi boš še večkrat pisal in tudi še naprej pridno prebiral našo »Mlado Koroško« ter reševal uganke. Bodi najiskrenejše pozdravljen!

Jurij Pečnik, Podjuna — Globasnica. Veseli me, da si se tudi Ti oglasil. Kaj pa še pri vas delate pod Matjažev Peco? Slišal sem, da ste podjunki pionirji jako pridni in da imate redne sestanke, kjer pojete in se učite slovenskega jezika. Tako nadaljujte in mi še večkrat pišite. Knjigo, ki si jo želiš, boš prejel! Zdravo, Jurček!

Tako, moji mladi prijatelji, ostalim pa bom odgovoril prihodnjic. Le pridno mi dopisujte, kajti vaša pisemca mi napravijo mnogo veselja. Želim vam vesele božične praznike in mnogo uspeha pri vašem delu in pri učenju v novem letu 1949.

Toplo Vas pozdravlja
 vaš stric Joža.

Vsem svojim mladim prijateljem in prijateljicam želi vesele božične praznike in srečno ter zadovoljno Novo leto
 stric Joža